

Agenda 22

VN STANDAARD REGELS (VN-Verdrag)

De Algemene Vergadering van de Verenigde Naties aanvaarde in december 1993 internationale regels voor mensen met functiebepeningen. Deze 22 “VN Standaard Regels voor Gelijwaardige mogelijkheden voor Mensen met functiebepeningen” bevatten politieke en morele richtlijnen en de lidstaten verplichten zich om deze te volgen.

Status Standaard Regels

De Standaard Regels hebben zelf geen wettelijke status. Zij vormen een politieke en morele verplichting die unaniem is aanvaard door de leden van de internationale samenleving. In 1999 ondertekenden de CG-Raad en de VNG een intentieverklaring voor het toepassen van de 22 VN Standaard Regels “Gelijwaardige mogelijkheden”. In 2007 ondertekende de Nederlandse overheid de VN Standaard Regels. In het regeerakkoord “Bruggen slaan” van het huidige kabinet is de afspraak vastgelegd dat Nederland het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met functiebepeningen zal ratificeren, onder de voorwaarde dat hieruit volgende verplichtingen geleidelijk ten uitvoer kunnen worden gebracht.

In zijn brief van 13 juni 2013 aan de Tweede Kamer meldt staatssecretaris Drs.M.J.van Rijn dat de concept-wetsvoorstellen en bijbehorende memories van toelichting die nodig zijn voor de ratificatie van het VN- Verdrag gereed zijn voor consultatie. Dit betreft de goedkeuringswet en uitvoeringswet. In de memorie van toelichting bij de goedkeuringswet hebben de verschillende ministeries op de hun regarderende beleidsterreinen wetgeving en beleid in het licht van de verplichtingen van het VN- Verdrag bezien.

De uitvoeringswet bevat de wetwijzigingen die nodig zijn om op het moment van ratificatie aan de verplichtingen van het VN- Verdrag te voldoen.

Naar verwachting kunnen de concept-wetsvoorstellen in de herfst van 2013 gereed zijn en voor advies naar de Raad van State worden gestuurd.

In een aantal gemeenten lopen al meerdere jaren projecten aan de hand van Agenda 22 voor afstemming van het gestelde in de VN Standaard Regels op het gemeentelijk beleid.

Gelijwaardige mogelijkheden voor mensen met functiebepeningen (personen met een handicap)

Artikel 1 van het VN-Verdrag geeft de volgende omschrijving van het begrip handicap:

“Personen met een handicap omvat personen met langdurige fysieke, mentale, intellectuele of zintuiglijke beperkingen die hen in wisselwerking met diverse drempels kunnen beletten volledig, effectief en op voet van gelijkheid met anderen te participeren in de samenleving.”

Mensen met een functiebepening hebben soms meer ondersteuning nodig om dezelfde levensomstandigheden te bereiken als andere burgers. Deze ondersteuning mag nooit beschouwd worden als een privilege: het is een recht van elk mens.

De VN introduceerde de Standaard Regels voor gelijkschakeling van kansen voor mensen met een functiebepening, om deze mensen dezelfde rechten te garanderen als alle burgers. Het uitgangspunt van de Standaard Regels is dat alle burgers gelijkwaardig zijn en daarom dezelfde rechten hebben.

Verantwoordelijkheden

De Standaard Regels omvatten alle levensterreinen. Dit houdt in dat een ieder die verantwoordelijk kan worden gehouden voor haar of zijn handelen ook verantwoordelijk kan worden gehouden voor het toepassen en naleven van de Standaard Regels.

Hiernaast dragen de verschillende overheden, instanties, organisaties, voorzieningen, bedrijven etc. specifieke verantwoordelijkheden.

Dit geldt dus ook voor de gemeenten.

De Standaard Regels dalen niet neer op braak liggend levensterrein. Overal zijn voorzieningen te vinden die in meer of mindere mate voorzien in dat wat deze regels stellen. Overal zijn echter ook kleine tot grote achterstanden (kloven) waar te nemen in vergelijking met dat wat deze regels stellen. De vraag is hoe krijgt men zicht op deze achterstanden (kloven). Hiervoor is onderzoek en voor de in beeld gebrachte problemen een systematische op urgentie gerichte aanpak noodzakelijk.

Aanpak voor gemeenten

De Zweedse beweging van gehandicapten heeft een methode ontwikkeld waarmee gemeenten en lokale belangenorganisaties en platforms beleid kunnen maken dat gebaseerd is op de Standaard Regels. De zogenaamde **Agenda 22** methode.

Bij deze methode wordt "de handicap" niet gezien als een gebrek van een persoon, maar als een gebrek in de fysieke en maatschappelijke omgeving.

Agenda 22 heeft tot doel om de Standaard Regels vast te leggen in beleidsplannen voor mensen met een functiebeperking van welke aard dan ook.

De CG-Raad, de Federatie van Ouderverenigingen en de Belangenorganisatie Cliënten GGZ hebben gezamenlijk de Agenda 22 methode toegankelijk gemaakt voor de Nederlandse "markt".

Agenda 22

Samenvatting van de inhoud van de 22 punten

Regel 1: Bevorderen van bewustwording

Overheden moeten actie ondernemen om de samenleving bewust te maken van het feit dat er mensen met functiebeperkingen zijn en daarmee (dus ook) van hun rechten, hun behoeften, hun mogelijkheden en hun bijdragen.

Regel 2: Gezondheidszorg

Overheden moeten garant staan voor het bestaan van doeltreffende medische zorg voor mensen met een functiebeperking.

Regel 3: Revalidatie en Re-integratie

Overheden moeten zorgen dat er voorzieningen zijn voor de revalidatie en reïntegratie van mensen met een functiebeperking, zodat zij zo zelfstandig mogelijk kunnen (blijven) functioneren.

Regel 4: Ondersteunende diensten en voorzieningen

Overheden moeten de ontwikkeling en de beschikbaarheid van ondersteunende diensten voor mensen met een functiebeperking garanderen, inclusief hulpmiddelen, om hen te helpen het niveau van onafhankelijkheid in hun dagelijks leven te verhogen en hun rechten uit te oefenen.

Regel 5: Toegankelijkheid

Overheden moeten het overkoepelend belang erkennen van toegankelijkheid in het proces van gelijkwaardigheid van mogelijkheden in alle geledingen van de maatschappij. De overheden moeten voor mensen met functiebeperkingen: (a) actieprogramma's maken om de fysieke omgeving toegankelijk te maken en (b) maatregelen treffen om hen toegang te verschaffen tot informatie en communicatie.

Regel 6: Onderwijs

Overheden dienen gelijke kansen als uitgangspunt te erkennen voor basis-, voortgezet en hoger onderwijs in een geïntegreerde omgeving voor kinderen, jongeren en volwassenen met een functiebeperking. Zij moeten waarborgen dat dit onderwijs geïntegreerd onderdeel is van het onderwijssysteem

Regel 7: Werkgelegenheid

Overheden dienen het principe te erkennen dat mensen met een functiebeperking in staat moeten worden gesteld om hun mensenrechten uit te oefenen, met name wat werkgelegenheid betreft. Zij moeten op de arbeidsmarkt gelijke kansen krijgen voor productief en betaald werk, zowel op het platteland als in de steden.

Regel 8: Inkomensbehoud en sociale zekerheid

Overheden zijn verantwoordelijk voor het voorzien in sociale zekerheid en behoud van inkomen voor mensen met een functiebeperking.

Regel 9: Gezinsleven en persoonlijke levenssfeer

Overheden moeten bevorderen dat mensen met een functiebeperking volledig deelnemen aan het gezinsleven. Zij moeten hun recht op een persoonlijke levenssfeer beschermen en erop toezien dat de wet mensen met een

functiebeperking niet discrimineert wat betreft seksuele relaties, huwelijk en ouderschap.

Regel 10: Cultuur

Overheden moeten zorgen voor integratie en deelname van mensen met een functiebeperking aan culturele activiteiten op een gelijkwaardige basis.

Regel 11: Sport en recreatie

Overheden moeten maatregelen treffen voor gelijke kansen voor beoefening van sport en recreatie door mensen met een functiebeperking.

Regel 12: Religie

Overheden moeten maatregelen bevorderen die mensen met een functiebeperking in staat stellen gelijkwaardig te participeren in het religieuze leven in hun leefomgeving.

Regel 13: Informatie en onderzoek

Overheden accepteren de eindverantwoordelijkheid voor het verzamelen en verspreiden van informatie over de leefomstandigheden van mensen met een functiebeperking en zij bevorderen uitgebreid onderzoek naar alle aspecten en problemen die het leven van mensen met een functiebeperking bemoeilijken.

Regel 14: Beleidsvorming en –planning

Overheden moeten ervoor zorgen dat rekening gehouden wordt met mensen met een functiebeperking bij alle beleidsvorming en –planning.

Regel 15: Wetgeving

Overheden dragen verantwoordelijkheid om een wettelijke basis te scheppen voor maatregelen die volledige participatie en rechtsgelijkheid waarmaken voor mensen met een functiebeperking.

Regel 16: Economisch beleid

Overheden dragen de financiële verantwoordelijkheid voor nationale programma's en beleid voor het scheppen van gelijke kansen voor mensen met een functiebeperking.

Regel 17: Coördinatie van werkzaamheden

Overheden zijn verantwoordelijk voor het oprichten en versterken van nationale coördinatiecentra die moeten functioneren als expertisecentrum voor vraagstukken over functiebeperkingen.

Regel 18: Organisaties van mensen met functiebeperkingen

Overheden moeten het recht erkennen van belangenorganisaties om mensen met functiebeperkingen op nationaal, regionaal en lokaal niveau te vertegenwoordigen. Overheden moeten ook de adviserende rol erkennen van deze organisaties bij de besluitvorming over het beleid.

Regel 19: Training van personeel

Overheden zijn verantwoordelijk voor het waarborgen van doelmatige training op ieder niveau van personeel dat betrokken is bij de planning en voorbereiding van programma's en voorzieningen voor personen met functiebeperkingen.

Regel 20: Nationale controle op en evaluatie van beleidsprogramma's in het kader van de 22 Standaard Regels

Overheden zijn verantwoordelijk voor voortdurende controle en evaluatie van nationale programma's en diensten voor gelijke kansen voor mensen met functiebeperkingen.

Regel 21: Technische en economische samenwerking

Overheden in geïndustrialiseerde landen en ontwikkelingslanden hebben de verantwoordelijkheid om samen te werken om maatregelen te nemen voor het verbeteren van de leefomstandigheden van mensen met een functiebeperking.

Regel 22: Internationale samenwerking

Overheden moeten actief deelnemen aan internationale samenwerking voor beleid voor gelijke kansen voor mensen met een functiebeperking.